TREMTINYS

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d. **2006 m. sausio 5 d.** **Nr. 1 (686)**

Ilgai netilo dainos

Kai baigiasi šv. Kalėdos ir ne už kalnų Naujieji metai, tarsi norėdami pratęsti džiugiausią metų šventę gruodžio 29 d. buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai susirinko į tradicine tampančią vakaronę "Tremtinių Kalėdos". Dailininko V.Sakalausko paveikslais išpuoštoje ir po remonto išgražėjusioje LPKT sąjungos salėje, Kaune, ilgokai netilo dainos, akordeono garsai...

O prieš tai, gruodžio 27 d., vyko buvusių tremtinių vaikaičių Eglutės šventė. Susitikimą su Kalėdų Seneliu surengė Kauno 75-ojo vaikų lopšelio–darželio laikinai einanti direktorės pareigas Danutė Gricienė. Šio katalikiškos krypties darželio auklėtiniai parengė meninę programėlę. Jiems padėjo Pažaislio vienuolyno seserys – Julita ir Gvida.

(keliama į 2 psl.)

Kalėdų senelis su LPKTS Kauno sk. buvusių tremtinių ir politinių kalinių vaikaičiais Vytauto Kulikausko nuotr.

Seimo narė V. V. Margevičienė kvietė nepamiršti tų buvusių tremtinių, kurie galbūt negali ateiti pabūti kartu

Numeryje skaitykite:

2 LPKTS kreipėsi į teisingumo ministrą prašydama neleisti K. Prunskienei klastoti istorijos, pasisavinant Valstiečių liaudininkų nuopelnus Lietuvos valstybei

3 Ir valdančiosios koalicijos lyderiai, ir politiniai marginalai pučia į tą pačią – rusišką – dūdą

5 Jau 50 metų Kauno vyrų chore "Perkūnas" dainuoja buvęs politinis kalinys Albinas Kondrackas

6 Paminėtos 60-osios Merkinės mūšio metinės

Kalėdinę kiaulystę prisiminus

Praėjusieji metai vertinami ekonomikos pasiekimais, teigiamais socialinės politikos postūmiais, naujais kultūros, švietimo laimėjimais. Apie tai kalbėta iš aukštų tribūnų, rašyta spaudoje. Buvo užsiminta ir apie trūkumus bei klaidas. Tačiau bene didžiausią kalėdinę kiaulystę pateikė tikroji ir labiausiai nepriklausoma nuo pašalinės įtakos valdžia – Teismas.

Trumpai žvilgtelėkime į netolimą praeitį. Paksogeito istorijoje, kai dirbtinai svetimų jėgų inicijuojamos ir tolydžio didinamos sumaišties jau negalėjo numalšinti jokia kita valdžia, o kilusi grėsmė buvo bevirstanti realiu pavojumi teisinės valstybės pamatams, tai padarė Konstitucinis Teismas (KT). Jis nustatė, kad Respublikos prezidentas, išimties tvarka suteikdamas kitos šalies piliečiui Lietuvos Respublikos pilietybę, "vadovavosi ne Konstitucija ir įstatymais, ne Tautos ir valstybės interesais, bet asmeniniais interesais." Tai ne vienintelis Pagrindinio įstatymo pažeidimas. KT paskelbė neatšaukiamą verdiktą. Šis teisės aktas išsklaidė abejones ir padėjo paskutinį tašką. Tik tada visa valstybės valdžia, išskyrus prezidentūrą, nustojo mindžikavusi. Valstybės valdymo aparato darbas normalizavosi. Visuomenę kamavusi įtampa pradėjo slūgti. Ši pamokanti istorija reljefiškai išryškino įvairių politinių jėgų veikimo pilietinius ir moralinius kriterijus. KT patvirtino seną pagrindinį teisės principą – neteisės pagrindu teisė neatsiranda. Šiuo atveju KT nutarimas buvo esminės svarbos stabilizuojantis veiksnys tiek valdžios institucijoms, tiek ir visuomenei.

Dabar padėtis visiškai kitokia. Aukščiausiasis Teismas (AT) savo sprendimu paskelbė Konstituciją ir įstatymus pažeidusį buvusį valstybės vadovą nekaltu. Šis teisės aktas sudaro įspūdį, kad AT kvestionuoja jau minėtą KT nutarimą. Toks įvaizdis piršte peršamas ne sovietinės pseudorespublikos, o teisinės valstybės piliečiams: KT teigia – kaltas, o AT – nekaltas... Sveiko proto nepraradusiam žmogui, neragavusiam jokių teisės mokslų, ir taip aišku, kad faktas tegali būti vienas, o jo vertinimų kiek?

(keliama į 4 psl.)

Aštuoniems studentams įteiktos stipendijos

Gruodžio 22 d. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos salėje buvo įteiktos Kojelių šeimos fondo prof. Juozo Brazaičio vardo stipendijos

Kojelių šeimos fondas 2005 metais skyrė aštuonias paskatinamąsias prof. Juozo Brazaičio vardo stipendijas po 1000 litų Lietuvos aukštųjų mokyklų studentams, siekiantiems magistro ar daktaro laipsnio iš teologijos, istorijos, lietuvių kalbos ir literatūros, teisės, žurnalistikos, politologijos ir kitų humanitarinių bei socialinių mokslų sričių. Prioritetas buvo teikiamas darbams, kurių tiriamasis objektas – 1940–1990 metų lietuvių išeivių politinė, visuomeninė, kultūrinė ir rezistencinė veikla.

Studentai, kurie norėjo dalyvauti šiame konkurse, šiam fondui turėjo pateikti savo darbus. Gautus prašymus svarstė ir sprendimus dėl stipendijų skyrimo priėmė Kojelių šeimos fondo globėjai – Daina, Rasa ir Linas Kojeliai, talkinant kvalifikuotiems bei kompetentingiems patarėjams.

Linas Kojelis bendravo su kiekvienu stipendiją laimėjusiuoju

Stipendijų įteikimo šventėje dalyvavo šio fondo steigėjai – JAV lietuvių visuomenės veikėjas publicistas Juozas Kojelis su žmona Elena ir sūnumi Linu Kojeliu, stipendijų skyrimo komisijos nariu, atvykusiu iš Jungtinių Amerikos Valstijų.

Žurnalo "Į Laisvę" redaktoriaus ir šio renginio organizatoriaus Vidmanto Vitkausko pakviestas pasveikinti stipendininkus J. Kojelis, prieš 70 metų pats buvęs Vytauto Didžiojo universiteto studentas (žmona Elena taip pat buvo VDU studentė), džiaugėsi, kad gali paremti besimokančiuosius. Garbusis svečias paaiškino šio fondo sukūrimo idėją – tai noras atsidėkoti tiems, kurie dirba Lietuvai, tiems, kurių tikėjimas jos šviesesne ateitimi neblėsta. Kodėl prof. J. Brazaičio vardo stipendija? Todėl, kad profesorius Juozas Brazaitis, kaip sakė J. Kojelis, "visais talentais apdovanotas, visą savo gyvenimą skyręs kovai dėl Lietuvos laisvės".

(keliama į 2 psl.)

Ilgai netilo dainos

(atkelta iš 1 psl.)

Vakaronę pradėjusi šventės organizatorė LPKTS Kauno skyriaus pirmininkė Irena Vilčinskienė pakvietė visus tylos minute pagerbti nebesugrįžusiuosius į tėvynę ir žuvusiuosius už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Pirmininkė, susirinkusiuosius sveikindama šv. Kalėdų proga, dėkojo už aktyvią veiklą skyriuje, pasidžiaugė gausiu būriu bendraminčių, kiekvienais metais noriai susirenkančių pabūti kartu, pabendrauti, padainuoti.

Pasveikinti šv. Kalėdų ir Naujųjų metų proga ir, žinoma, pasisvečiuoti atvyko Seimo nariai, išrinkti Kaune: V. V. Margevičienė, V. M. Čigriejienė, prof. A. Dumčius su žmona Elona. Vaikystės įspūdžiais ir Kūčių vakaro prisiminimais dalijosi ir eilėraščius skaitė buvusi tremtinė, aktorė Dalia Jankauskaitė.

Šiemet nebuvo kviesta jokio meninio kolektyvo. Pirmininkės I. Vilčinskienės žodžiais, savo talentus atskleidė patys buvę tremtiniai. Vakaro metu savo eilėraščius skaitė poetas Romanas Steponavičius, akordeonu grojo ir dainavo Aldona Jakštaitė ir kt. Didelių ovacijų sulaukė LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša, padainavęs "Partizano Motina" ir pasveikinęs visus švenčių proga.

Daug gražių žodžių, jautrių prisiminimų ir palinkėjimų liejosi tą vakarą, o linksmasis muzikantas Jurgis vis grojo ir kvietė šokti...

Audra VITKAUSKAITĖ

Pirma iš kairės aktorė D.Jankauskaitė ir atvykę pasveikinti Seimo nariai

Aštuoniems studentams įteiktos stipendijos

(atkelta iš 1 psl.)

2005 m. Kojelių šeimos fondo prof. Juozo Brazaičio vardo stipendijos paskirtos šiems studentams: I. Bučinskytei (VDU) už darbą "Katalikiškos organizacijos išeivijoje 20 a. 5–7 dešimtmečiuose", G. Janauskui (VDU) – "Politinė išeivių veikla JAV ir Kanadoje 20 a. 7–9 dešimtmečiuose", E. Juknytei (VU) – "Egzodo poezija: teologijos literatūros perspektyva", A. Antanaičiui (VDU) – "Lietuvos ateities vizija išeivijos tekstuose", T. Butrimaitei (VU) – "Lietuvių išeivija per 1960–1980 m. spaudos prizmę", T. Kauliui (Telšių vysk. V. Borisevičiaus kunigų seminarija) – "Ateitininkų pasaulėžiūros įtaka tikėjimo įkultūrinimo procesui", M. Mendelevičiūtei (VU) – "Juozo Lukšos-Daumanto atminimo įamžinimas", M. Šegždai (VDU) – "Jaunosios kartos ugdymas lietuvių išeivijoje 1940–1990 metais".

Linas Kojelis, stipendijų skyrimo komisijos narys, sveikindamas ir įteikdamas premijas magistrantams ir doktorantams linkėjo: "Nebijokite ieškoti tiesos".

Audronė KAMINSKIENĖ
Autorės nuotr.

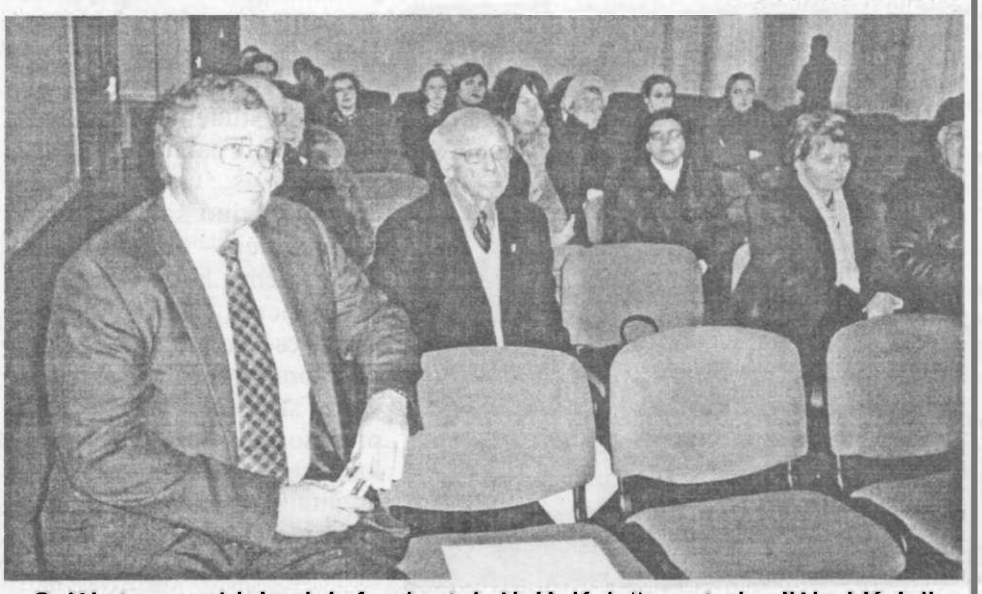

Salėje tarp susirinkusiųjų fondo steigėjai L.Kojelis, antroje eilėje J.Kojelis

Žinios iš Seimo

Skersai kelio K. Prunskienės užmačioms

Gruodžio 31 d. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga kreipėsi į teisingumo ministrą prašydama neperregistruoti K. Prunskienės vadovaujamos Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos nauju pavadinimu ir tokiu būdu nesuteikti juridinio pagrindo akivaizdžiam istorijos klastojimui, pasisavinant Sibire nukankintų tikrųjų Valstiečių liaudininkų nuopelnų Lietuvos valstybei ir visuomenei.

Tai jau trečias tokio pobūdžio pareiškimas, išreiškiantis didelį patriotinės Lietuvos susirūpinimą dėl istorijos klastojimo ar klaidingo jos interpretavimo savanaudiškais tikslais. Tokią audringą visuomenės reakciją iššaukė Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga, 2005 m. gruodžio 10 d. savo suvažiavime nutarusi pasikeisti pavadinimą į Valstiečių liaudininkų partijos ir pasiskelbti šios gilias tradicijas turinčios dar 1905 m. įsteigtos politinės partijos pareigų ir teisių perėmėja. Ta proga naujai iškepta K. Prunskienės partija pažymėjo dabar jau savo, kaip Valstiečių liaudininkų partijos, 100 metų sukaktį.

"Tokia šventvagystė tapo įmanoma todėl, kad nebeegzistuoja jokie istorinio atminimo ir moralaus požiūrio į tradicijas kriterijai. Kai to nebėra, kapinėse išdygsta kolchozo kiaulių ferma", – komentavo šį faktą žiniasklaidai istorikas E. Aleksandravičius. Jis vienas iš pirmųjų pareiškė, kad ši viešųjų ryšių akcija tėra "nuo brangaus gėrimo butelio atšokusi etiketė, užklijuota ant statinės".

Pasak E. Aleksandravičiaus, "viena žymiausių valstiečių liaudininkų veikėjų buvo F. Bortkevičienė – nuostabi moteris mūsų istorijoje. Kodėl bent dalies jos auros nepasisavinti "Rusijos kunigaikštienei"?".

Patriotinių organizacijų, politikos komentatorių ir istorikų pareiškimai nėra vienintelė priemonė, kurios imtasi užkirsti kelią K.Prunskienės partijos savivaliavimui. Į teisingumo ministrą kreipėsi ir buvusios Lietuvos demokratų partijos pirmininkas Saulius Pečeliūnas. Jis pareiškė savo teises dėl Valstiečių liaudininkų partijos tęstinumo.

S. Pečeliūnas paaiškino, kad nuo 1905 m. Didžiajam Vilniaus Seime Lietuvos demokratų partijai atstovavo kelios šios partijos viduje veikusios srovės – tautininkai, valstiečiai ir kt. 2001 m. ši partija įsitraukė į Dešiniųjų sąjungą, o pastaroji 2003 m. susijungė su Tėvynės sąjunga. Taigi Tėvynės sąjunga ir yra Lietuvos demokratų partijos tęsėja.

Taip pat jis aiškiai įrodė, kad Valstiečių partija nuo įsikūrimo 1993 m. nepretendavo į Valstiečių liaudininkų partijos pavadinimą ir oficialiai paskelbė, kad Valstiečių partija neturi nieko bendro su tarpukariu veikusia minėta partija.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga savo pareiškime taip pat akcentuoja, kad Tėvynės sąjunga yra vienintelė teisėta Valstiečių liaudininkų partijos tesėja.

S. Pečeliūnas savo laiške G. Bužinskui sako, kad partijos pavadinimo perregistravimas – Teisingumo ministerijos prerogatyva. Tačiau jis tikisi, kad "ji išgirs istorikų nuomonę, jų pateikiamus faktus ir neprisidės prie visuomenės apgaudinėjimo bei nesuteiks istorijos klastotei juridinio pamato".

Dėl kokių motyvų "Rusijos kunigaikštienės" vadovaujama partija suskato gerinti savo įvaizdį – visiškai aišku. Tačiau kaip tai sumanyta, gerai išaiškino savo komentare Vanda Zaborskaitė. Ji aiškina, kad K. Prunskienė iš pradžių vadovavo moterų politinei organizacijai. Vėliau, atsisakiusi pirmykščio sumanymo su tikslu išplėsti rinkėjų ratą pasivadino Naująja demokratija, kuri į Seimą atėjo koalicijoje su socdemais. Vėliau "metėsi į turtingo žemvaldžio R. Karbauskio glėbį, kuris pasirodė naudingesnis". Taip atsirado Naujosios demokratijos ir valstiečių sąjunga. Tai, kad ši partija nori prisidengti šimtametes tradicijas turinčios partijos pavadinimu, yra nuosekli K. Prunskienės pastarųjų metų veiklos dalis. Ji dėjo dideles pastangas, kad atsiribotų nuo bendradarbiavimo su KGB ir "Šatrijos" slapyvardžio. Vėliau mėgino savo "markę" pagerinti priimdama kunigaikštienės titulą iš vienos Rusijos įstaigos. Tiesa, ši viešųjų ryšių akcija jai buvo itin nesėkminga, nes visuomenė iš jos tiesiog pasijuokė. Tačiau ji nuosekliai ir atkakliai toliau mėgina "reabilituotis" visuomenės akyse.

"Dar daugiau – ji ėmė žvilgčioti į Pakso libdemus, nė kiek nesibjaurėdama pastarųjų pokrypiu į autoritarizmą ir nacių simboliką – į visa tai, kas absoliučiai svetima valstiečių liaudininkų labai nuosekliam demokratiškumui", – teigė V. Zaborskaitė.

Koks bus Teisingumo ministerijos sprendimas dėl šios kilusios kolizijos, dar nėra aišku. Tačiau Valstiečių liaudininkų teisių ir pareigų perėmėjos Lietuvos demokratų partijos nariai, dabar esantys Tėvynės sąjungos gretose, neketina pasiduoti. S. Pečeliūnas yra pasiryžęs, jei reikės, Valstiečių liaudininkų garbę ginti teisme.

Ingrida VĖGELYTĖ

Artėjant savivaldybių rinkimams, atkunta politiniai marginalai

Tarsi pabrėždamas, kad jam į viską nusispjaut, premjeras A. Brazauskas surengė naujametį partijos bičiulių ir Vyriausybės narių pokylį savo žmonos viešbutyje. Lūžtantys nuo valgių ir gėrimų stalai, matyt, turėjo pademonstruoti valdžios elitui, kaip kyla Lietuvos ekonomika ir žmonių gerovė. Tiesa, metams baigiantis, dėl tos gerovės nesutapo premjero ir Seimo pirmininko požiūriai. Antai A. Brazauskas pasigyrė, kad pagal kažkokią naują Europos Sąjungos skaičiavimo metodiką, atlyginimų didėjimas Lietuvoje gerokai aplenkia kylančias kainas, nėra infliacijos ir t.t. Tuo tarpu Seimo pirmininkas aiškino tautai, kad viskas brangsta: benzinas, patalpų nuoma, kanceliarinės prekės ir visa kita. Todėl tautos išrinktieji vienu ypu pakėlė savo ir padėjėjų atlyginimus. Esą, ką padarysi, tapo sunku gyventi. Tačiau vadinamąjį išlaidų "krepšelį" padidino ne keliais procentais, o kelis kartus. Bet kurioje kitoje normalioje valstybėje, išskyrus Rusiją, tokie akibrokštai, be abejo, sukeltų visuotinį pasipiktinimą ir protestus. Lietuvoje išgirdome tik žurnalistų ir komentatorių pašmaikštavimus. Atrodo, nomenklatūrinė-oligarchinė valdžia per penkiolika nepriklausomybės metų jau pakankamai nupilietino didesnę Lietuvos visuomenės dalį.

2006-ieji – pasirengimo į savivaldybių rinkimus metai, todėl laukti kažkokio stabilumo, gali nebent didelis naivuolis. Akivaizdu viena, partneriai vis kreiviau žiūri vienas į kitą, pasitelkę visuomeninių ryšių specialistus, kitaip tariant, protų mulkinimo ir visuomenės destabilizavimo profesionalus, stengsis išmesti vis naujų "kompromatų" prieš savo partnerius. O kur dar Europos Sąjungos fondų pinigai, į kuriuos tiesiasi ne tik V. Uspaskicho, A. Brazausko, A. Paulausko ar "liaudininkės" Kazimiros rankos. Juk ne be reikalo taip atkuto politiniai marginalai. Pirmiausia pašalintasis prezidentas Rolandas Paksas. Po palankaus išteisinamojo Aukščiausiojo Teismo sprendimo, sportinių lėktuvėlių pilotas netgi pamiršo reklamuotą kelionę aplink pasaulį ir kedena plunksnas vėl grįžti į prezidentūrą. Apie tai, visai Lietuvai girdint ir matant, pareiškė paksininkų grupuotės Seime lyderis V. Mazuronis. Jo žodžiais, dabar tik laiko klausimas, kada Konstitucinis Teismas ir Seimas atšauks savo sprendimus neleisti genialiajam "gelbėtojui" vėl įžengti į prezidentūrą. Na, jei nepavyktų, tai "skraidantysis" Rolandas pasitenkintų sostinės mero kėde.

Kurį laiką tylėjęs V. Šustauskas pareiškė, jog po savivaldybių rinkimų susigrąžinsiąs Kauno mero postą. Pasirodo, šis rusiškų keiksmažodžių žinovas tapo... rašytoju. Knyga labai pretenzingu pavadinimu – "Laisvė ir kraujas". Ir kuo jis blogesnis už "liaudies gynėją" V. Petkevičių? Tuo labiau kad jį labai myli ir gerbia ne tik ubagai, bet ir nusikalstamo pasaulio autoritetai – "daktarai", "tulpiniai", "šmikuriai" bei panašūs. Pagaliau, kodėl V. Petkevičiui už jo purviną šmeižikišką opusą "Durnių laivas", niekinantį mūsų nepriklausomybę ir labiausiai dėl nepriklausomybės atkūrimo nusipelniusius žmones, Karaliaučiaus rusų armijos ir KGB generolai patiesė raudoną kilimą, jam ten atvykus, o V. Šustauskui negali? Juk abu pučia į tą pačią rusišką dūdą. Į šią kompaniją bando įsiterpti ir Šiaulių miesto tarybos narys Mindaugas Murza. Šis marginalas, irgi lošiantis Maskvoje žymėtomis kortomis, nusprendė pakeisti savo pavardę, tapti Gervaldu. Tai yra "gerai valdančiu". Taigi "gelbėtojų" būrys nuolat didėja. Klausimas – kurį iš jų pasirinks Kremlius. Kyla rimtas pavojus, kad prorusiška valdančioji grupuotė, ir taip jau pataikaujanti Maskvai, prasidėjus Rusijos energetiniam šantažui kaimynų atžvilgiu, dar labiau ir uoliau vykdys "vyresniojo brolio" užgaidas.

Kremliaus giljotina Ukrainai

Sausio 4 d. Europos Sąjungos vadovybė nusprendė skubiai sušaukti visų 25 ES valstybių energetikos pareigūnų susitikimą, kuriame turėjo būti sprendžiamas klausimas dėl Rusijos spaudimo Ukrainai smarkiai padidinti dujų kainas nuo 2006 m. sausio 1 dienos. Rusijos prezidentas V. Putinas paskutinę 2005 m. dieną kalbėdamas per televiziją pareiškė, kad Maskva sutinka tiekti dujas Ukrainai dar tris mėnesius sena kaina, tai yra po 50 JAV dolerių už tūkstantį kubinių metrų dujų. V. Putinas netgi sakė nenorintis skriausti brolių slavų, kurie vis tiek anksčiau ar vėliau prisiglaus po Maskvos sparnu. Kijevas atmetė šį V. Putino pasiūlymą ir apkaltino Maskvą sulaužius ankstesnius susitarimus dėl dujų tiekimo ir kainos už jas. Atvykusio į Maskvą Ukrainos premjero J. Jenachurovo derybos su Rusijos vadovais nedavė jokių rezultatų.

Tuo tarpu "Gazprom" dispečeriai, kaip teigia Rusijos žiniasklaida, gavę komandą iš savo viršininko A. Milerio, paskutinėmis praėjusių metų dienomis jau treniravosi spaudydami mygtukus, kurie iki tol buvo uždengti stikliniais gaubtais. O sausio 1 d. rytą jau vyko nebe pratybos, o tikri karo veiksmai. "Gazprom" ėmė mažinti dujų spaudimą dujotiekyje į Ukrainą ir nutraukė dujų tiekimą. Ukrainos vadovai kreipėsi į Vakarų valstybes ieškodami užtarimo dėl Maskvos savivaliavimo. Premjeras J. Jenachurovas prie uždarų durų susitiko su didžiausių Europos valstybių ir JAV ambasadoriais. Tuo tarpu Maskvoje prie Ukrainos ambasados nacionalistinių organizacijų ir V. Žirinovskio žaliūkai marširavo su daugybe iš anksto išspausdintų plakatų, skelbiančių: "Dujos – mūsų užmokestis už tavo NATO" ("Gaz – naša plata za tvojo NATO").

Maskva, nutraukdama dujų tiekimą Ukrainai, puikiai žinojo, jog tai atsilieps ir Europos šalims, gaunančioms rusiškas dujas tuo pačiu dujotiekiu. Ypač baiminasi Čekija ir Slovakija, šiuo dujotiekiu gaunančios 80 proc. joms reikalingų dujų. Rusijos oficialūs asmenys iš anksto paskelbė, kad ukrainiečiai vagia dujas, tekančias šiuo dujotiekiu ir todėl dėl bet kokių sutrikimų Europos valstybėse reikia kaltinti Kijevą.

Maskvoje sukeltas didelis triukšmas ne tiktai dėl premjero J. Jechanurovo derybų su Vakarų šalių ambasadoriais, bet ir dėl prezidento Viktoro Juščenkos susitikimo su į Kijevą atvykusiu JAV Centrinės žvalgybos valdybos vadovu Porteriu Glosu. Maskvos ir Ukrainos prorusiška opozicija iškart apipylė kaltinimais, jog Ukrainos prezidentas ir JAV CŽV direktorius rezga kažkokias intrigas ir provokacijas prieš Rusiją. Pats V. Juščenka pareiškė, kad su svečiu iš Vašingtono buvo svarstomi saugumo užtikrinimo klausimai. Konkrečiai, abiejų šalių saugumo tarnybų glaudesnis bendradarbiavimas bei Ukrainos vaidmuo bandant sureguliuoti Padnestrės konfliktą.

JAV valstybės departamento pareiškime dėl dujų tiekimo nutraukimo Ukrainai skelbiama, jog Vašingtonas nerimauja, kad Maskva "galbūt" naudojasi ekonominiais svertais vykdydama politinį spaudimą Kijevui. Bet ir šis gana švelnus ir diplomatiškas JAV Valstybės departamento išreikštas susirūpinimas sulaukė gana piktos Kremliaus reakcijos. Vienas Kremliaus poziciją išreiškiantis komentatorius klausė: "O kas būtų, jeigu kuri nors valstybė taip elgtųsi su JAV, kaip elgiasi Ukraina Rusijos atžvilgiu. Tokiu atveju prie tos valstybės krantų bemat būtų pasiųsti amerikiečių lėktuvnešiai".

Bet juk tas ekonominis šantažas ir politinis spaudimas puikiai matomas be jokių "galbūt". Juk Rusijos prezidentas V. Putinas nutraukti dujų tiekimą Ukrainai rengėsi iš anksto ir tuo pačiu kurstė Europos valstybes pritarti tokiems Maskvos veiksmams.

Po išplėstinio Ukrainos vyriausybės posėdžio, Rusijai pakelbus apie dujų tiekimo nutraukimą, Kijeve pasigirdo kalbos, kad Ukraina artimiausiomis dienomis kreipsis į Stokholmo arbitražą, kaltindama "Gazprom" pažeidus ankstesnius susitarimus. Tačiau "Gazprom" irgi rengiasi skųstis Stokholmo arbitražui dėl neva ukrainiečių vagiamų dujų iš dujotiekio, nutiesto per Ukrainos teritoriją į Europą.

Be to, aštrėja ir taip jau įtempta situacija dėl Rusijos Juodosios jūros karinio laivyno, kurio bazė Sevastopolyje. Vienas iš galimų Kijevo žingsnių atsakant į dujinį šantažą, žlugdantį Ukrainos ekonomiką, – nutraukti 1997 m. Rusijos ir Ukrainos sutartį, kurioje numatyta, kad Rusija už Sevastopolio bazės nuomą iki 2017 metų kasmet mokės po 93 mln. dolerių. Pavojus tas, jog Kijevui denonsavus 1997 m. sutartį, Maskva bemat paskelbs, kad nebegalioja ir sutarties punktas dėl Rusijos ir Ukrainos sienos. O tai reiškia, kad Kremlius gali oficialiai paskelbti apie Krymo priklausymą Rusijai. Tokios kalbos iš pačių aukščiausių Rusijos pareigūnų lūpų pasigirdo dar gerokai prieš tai, kai buvo nuspręsta užsukti dujų čiaupus Ukrainai. Kalbama netgi apie Krymo "nepriklausomybės" paskelbimą.

Taigi vos nuskambėjus laikrodžių dūžiams, skelbiantiems 2006 metų pradžią, aktyviai pradėtas vykdyti V. Putino oficialiai paskelbtas energetinės agresijos planas prieš Maskvai neįtinkančius kaimynus. Pirmuoju tos agresijos taikiniu visiškai neatsitiktinai pasirinkta Ukraina. Taip tikimasi per kovo mėnesį įvyksiančius Ukrainos parlamento rinkimus pasodinti Kijeve prorusišką valdžią ir Ukrainą paversti Baltarusija. Juk Kremliuje puikiai žinomi JAV politikos veterano prof. Zbignevo Bežinskio žodžiai, jog Rusija, netekusi Ukrainos, niekada vėl netaps imperija, o jos atkūrimas įmanomas tiktai Ukrainos pajungimo atveju.

Kaip toliau klostytis Maskvos ir Kijevo santykiai, labai sunku pasakyti. Tikėtis reikšmingesnės Vakarų Europos paramos Kijevas vargu ar gali. Juk pati Europa tapo priklausoma nuo Rusijos energetinių resursų. Keista, kodėl visame pasaulyje kilus triukšmui dėl dujų tiekimo Ukrainai, tiktai prabėgomis užsimenama apie tą patį Maskvos žingsnį Moldovos atžvilgiu. Jai nuo sausio 1-osios irgi nutrauktas dujų tiekimas. Tokie veiksmai verčia susimąstyti visus Rusijos kaimynus, priklausančius nuo jos energetinių išteklių, tarp jų ir Lietuvą. Žinant, kad Sovietų sąjunga ir jos teisių perėmėja Rusija niekada nesilaikė jokių tarptautinių sutarčių, jeigu jai jos nenaudingos, niekas negali garantuoti, kad ji bet kada ir bet kąm gali užsukti naftos ir dujų čiaupus.

Parengė Jonas BALNIKAS

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos posėdyje, įvykusiame 2005 m. gruodžio 17 d., priimti pareiškimai

Dėl Valstiečių liaudininkų vardo ir istorijos pasisavinimo

2005 m. gruodžio 10 d. suvažiavime K. Prunskienės vadovaujama Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjunga ketvirtą kartą pakeitė savo pavadinimą. Šįkart – į Valstiečių liaudininkų partiją. Ir tą pačią dieną pasiskelbė švenčianti "savo" partijos šimtmetį?! Negana to, suspėjo dar ir knygą "pasikrikštijimo" proga išleisti – "Nuo ištakų – į rytdieną" (Valstiečiams liaudininkams 100 metų). Pasinaudota Lietuvos demokratų partijos (LDP) prisijungimu prie Tėvynės sąjungos ir vikriai įsitaisyta likusioje neužimtoje nišoje.

Štai keletas istorikų pastebėjimų dėl šio "persikrikštijimo".

Istorikai sako, kad tai – šventvagystė! Kolchozų pirmininkų sukurta ir KGB agentais ir rezervininkais garsėjanti politinė grupė, nieko bendra neturinti nei su valstietija, nei su liaudimi, pasisavino pavadinimą ir istoriją partijos, kurios ištakose stovėjo tautinio atgimimo šaukliai – varpininkai, garbios tautinio atgimimo asmenybės ir Nepriklausomos Lietuvos valstybės kūrėjai – Kazys Grinius, Ernestas Galvanauskas, Jonas Vileišis, Justinas Staugaitis, Mykolas Šleževičius, Felicija Bortkevičienė ir kiti žymūs visuomenės veikėjai – Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, net Žemaitė ir dr. Vincas Kudirka – tapo "Rusijos kunigaikštienės" įkaitais. Daugelis jaunesniųjų Valstiečių liaudininkų partijos veikėjų nukankinti mirė sovietų gulaguose ir Sibiro tremtyje. Dabar jų atminimą išniekina ne kartą chameleoniškai savo formas ir pavadinimą keitusi politinė grupuotė.

Valstiečiai liaudininkai buvo sveiko tautiškumo ir socialinio solidarumo idėjų puoselėtojai, demokratiški, pripažinę aukštus moralės standartus, turėję didelį intelektualinį potencialą, visuomeninės pareigos ir atsakomybės suvokimą.

K. Prunskienės partija nesiorientuoja į Valstiečių liaudininkų išpažintas vertybes, pasižymi idėjiniu neapibrėžtumu, nenuoseklumu ir savanaudiškumu, keičia politinius partnerius pagal momento naudą.

LPKTS pripažįsta, kad tikroji 20 amžiaus pradžioje veikusios Valstiečių liaudininkų partijos programos ir istorijos tęsėja yra į Tėvynės sąjungą įsiliejusi Lietuvos demokratų partija, įsikūrusi dar prieš Didįjį Vilniaus Seimą. Tada LDP viduje veikė kelios politinės srovės (frakcijos). Vėliau jos išsiskyrė į atskiras partijas, bet 1922 metais vėl susijungė ir pasivadino Valstiečių liaudininkų partija. Akivaizdu, kad 1989 m. atkurta LDP ir yra Valstiečių liaudininkų partijos tęsėja. Dabar jos įpėdinystę logiškai reikėtų priskirti Tėvynės sąjungai, nes ji yra perėmusi visas LDP teises ir pareigas.

LPKTS kreipiasi į teisingumo ministrą G. Bužinską prašydama neperregistruoti Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų sąjungos nauju pavadinimu ir tokiu būdu nesuteikti juridinio pagrindo akivaizdžiam istorijos klastojimui, pasisavinant Sibire nukankintų tikrųjų Valstiečių liaudininkų nuopelnų Lietuvos valstybei ir visuomenei.

Dėl valstybinės lietuvių kalbos vartojimo

Svarbiausi tautos skiriamieji bruožai yra kalba ir savita kultūra. Tautiškumo ugdymas yra vienas iš svarbiausių Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos veiklos tikslų ir uždavinių. Esame labai susirūpinę dabartine lietuvių kalbos būkle. Ji vis labiau išstumiama iš viešosios erdvės. Atvykėlis, vaikščiodamas Vilniaus, Kauno ar Klaipėdos, neretai ir daugelio mažesnių miestų centrinėmis gatvėmis, gali nesusivokti, kokioje šalyje esąs: tokia daugybė užrašų, reklamos ir skelbimų anglų ir kitomis užsienio kalbomis. Ir tik vienas kitas, tarsi Pelenė, lietuviškas. Tas pats visuose televizijos kanaluose. Filmai daugiausia angliški ir rusiški. Net tiesioginiame eteryje tarpusavyje bendraujantys žurnalistai nevengia angliško ir rusiško žargono. Yra atvejų, kai policijoje, kariuomenėje, net tarp aukštų karininkų tarnybos metu kalbama rusiškai.

Dar blogesnė padėtis nevalstybinėse gyventojų aptarnavimo ar viešo paslaugų teikimo įmonėse, kur neretai negali lietuviškai susikalbėti. Dažnai aptarnaujantys asmenys nemoka arba nenori kalbėti lietuviškai Vilniuje, Vilniaus ar Šalčininkų rajonuose, Visagine, Klaipėdoje.

Prastą lietuvių kalbos būklę sąlygoja kitakalbių nesuinteresuotumas ją išmokti ir vartoti viešajame gyvenime. Dėl per daug liberalaus valstybinės kalbos įstatymo, nepakankamo Valstybinės kalbos komisijos ir Inspekcijos reiklumo, lietuvių kalba praranda viešajame gyvenime vis daugiau pozicijų.

Raginame LR Seimą, Vyriausybę, savivaldybes, Valstybinės kalbos komisiją ir Inspekciją prisiimti atsakomybę už deramą lietuvių kalbos puoselėjimą, jos turtinimą ir perdavimą ateities kartoms. Kiekvieną išvardintą institucija pagal savo kompetenciją gali ir privalo labiau rūpintis lietuvių kalbos vartojimo viešajame gyvenime plėtra.

2005 m. gruodžio 17 d. įvykusiame Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos posėdyje priimtos rezoliucijos

Dėl armėnų tautos genocido

Buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai yra asmenys, patyrę Lietuvos gyventojų sovietinį komunistinį genocidą. 20 a. viduryje buvo ištremta, įkalinta, nužudyta arba mirė nuo kankinimų ar nepakeliamų gyvenimų sąlygų tremtyje ir lageriuose apie 640 tūkstančių Lietuvos gyventojų.

Pusę amžiaus anksčiau turkų Osmanų imperijoje buvo vykdomas armėnų tautos genocidas. Nužudyta apie 1,5 mln. armėnų. Kiti išvaryti iš savo gyvenamųjų vietų. Mums suprantamas ir artimas armėnų tautos skausmas. Mes solidarizuojamės su Armėnijos gyventojais, su skausmu mininčiais genocido sukaktį. Remiame 2005 m. gruodžio 15 d. priimtą LR Seimo rezoliuciją, raginančią Turkiją pripažinti vykdžius armėnų tautos genocidą. Raginame Turkijos vyriausybę prieš įstojant į Europos Sąjungą viešai atsiprašyti armėnų tautą už jai padarytas skriaudas ir atkurti gerus kaimyniškus santykius su Armėnijos Respublika.

Dėl ukrainiečių tautos genocido

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga dėkoja LR Seimui už pripažinimą, kad 1932–1933 metais sovietinis komunistinis SSRS režimas vykdė sąmoningą, kruopščiai suplanuotą ukrainiečių tautos genocidą. Komunistai tyčia sukėlė badą, dėl kurio mirė daugiau nei 7 milijonai ukrainiečių. Nepraėjus nei dešimčiai metų sovietų okupantas pradėjo Lietuvos gyventojų genocidą, trukusį pusę amžiaus.

Lietuvos gyventojų genocido aukos, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, nuoširdžiai užjaučia ukrainiečių tautą, lapkričio 28 d. minėjusią savo didžiausią tragediją, pagerbusią 7 milijonų badu numarintų vaikų, moterų, ligonių, senelių atminimą. Tik didžiausi žmonijos išgamos – komunistai gali tyčia pasmerkti baisiai badu mirčiai milijonus nekaltų vaikų. Neabejojame, kad šis baisus nusikaltimas žmoniškumui buvo padarytas politiniais tikslais, siekiant palaužti ukrainiečių pasipriešinimą sovietų tvarkai.

Didžiuojamės mūsų bendra didvyriška kova prieš nužmogėjusį sovietinį okupantą. Sveikiname ukrainiečių tautą, kuriančią savo nepriklausomą valstybę ir tiesiame mūsų brolišką ranką.

Kalėdinę kiaulystę prisiminus

(atkelta iš 1 psl.)

Prosovietinės orientacijos teisėjai tą pačią veiką vertina diametraliai priešingai negu valstybės interesus ginantieji. Juk nepamiršome, kad MVD, NKVD tribunolai ir jų skelbiami mirties nuosprendžiai okupuotos nepriklausomos Lietuvos piliečiams už pasipriešinimą agresoriui buvo ne teisingumo, o genocido politikos įgyvendinimo įrankis. Už tą pačią veiką, tai yra už konstitucinės pareigos vykdymą – Lietuvos valstybės gynimą, kovotojai apdovanojami Vyčio Kryžiaus ordinu. Ar tai nerodo, kad sovietizmo reliktai Lietuvos teisingumo sistemoje atgauna kvėpavimą?

Toks Lietuvos Respublikos teismų "nesusišnekėjimas" kelia įtarimą, kad vienas iš teismų, pasinaudodamas akivaizdžiomis teisyno spragomis, neva gindamas piliečio teises, iš tikrųjų daro žalą valstybės interesams. O gal dar blogiau – vyksta teismų varžytuvės, kuris iš jų yra tikresnis? Savo ruožtu tokia situacija savaime iškelia nesenstantį ir neprarandantį aktualumo, dar iš antikos laikų mus pasiekusį klausimą – kam tai naudinga? Kas suinteresuotas tokia akivaizdžia painiava? Lengviau būtų atsakyti į priešpriešinį klausimą: kam teismų priešprieša kenkia? Ogi valstybės pamatams ir Lietuvos Respublikos, kaip teisinės valstybės, prestižui tarptautinėje erdvėje.

Žiniasklaida gyvai reagavo į kolaboranto, kurio visa veikla buvo nukreipta prieš Lietuvos valstybingumą, apgynimą ir jo antivalstybinės veikos netiesioginį išaukštinimą Lietuvos Respublikos teisme. Labai prieštaringų minčių kelia ir Rusijos Federacijos piliečio J.Borisovo išskirtinis pamaloninimas. Jo nuopelnai Lietuvai graudžiai anekdotiški: jam neteisėtai buvo suteikta Lietuvos Respublikos pilietybė, kaip atlyginimas už paramą prezidento rinkimuose, berods, vieną naktį spėjo pabūti pagrindiniu valstybės vadovo patarėju, bet Lietuvos kariuomenės generolu, nors ir neveblenančiu valstybine kalba, taip ir nesuspėjo tapti. Prezidentas pritrūko laiko dekretui išleisti...

Peršasi kelios išvados. Dabartinis Temidės tarnų korpusas pats apsivalyti nuo prosovietinės pakraipos teisėjų dar nepajėgia. Savireguliacijos, lietuviškai – savitvarkos, principas kai kuriose brandžiose profesinėse gildijose veikia labai efektyviai. Teisėjų pilietinė branda matuojama lietuviško valstybinio mąstymo masteliu. Kas turėtų užtaisyti įstatymų spragas, leidžiančias kai kuriems teisėjams piktnaudžiauti jiems suteiktomis galiomis? Kas inicijuos įstatymų pataisas? Ar šis Seimas sukaups pakankamai politinės valios tai padaryti?

"Kad ir kaip būtų, man atrodo, kad visuomenė labai pagrįstai ir teisėtai, vertindama mūsų teisėsaugos vietą, nusiuntė ją į patį dugną", – kalbėjo Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus.

Susilaikydamas nuo šios išvados komentaro, giliai tikiu – yra teisėjų, gerbiančių Lietuvos Įstatymo Raidę ir Dvasią.

Edmundas SIMANAITIS

Gyvenimo palydovė – daina

Puošniose ir kukliose salėse, savo šalyje ir svetur daug kartų skambėjo ir ateityje skambės Kauno vyrų choro "Perkūnas" atliekamos dainos. Ne veltui dainininkai savo kolektyvą pavadino senovės baltų griausmo ir žaibų dievo Perkūno vardu. Kai 60 vyrų galingai užtraukia dainos posmą, jos aidas, rodos, padangę perplėštų. Atskriejusi iš aukštumų daina klausytojų širdis pripildo tauraus gerumo nektaro.

Ir pernai, palydint praeinančius metus, prie puošnios Kalėdų eglės Kauno rotušėje "Perkūno" vyrai suvėrė giesmių ir lyrinių dainų vėrinį. Jos sušildė mūsų širdis, nušvietė senamiesčio padangę stebuklinga šviesa.

Savo pirmąjį koncertą vyrų choras surengė 1955 metų kovo 12 dieną. Nuo tada ir pradėti skaičiuoti kolektyvo veiklos metai. Šiemet "Perkūnas" atšventė 50-ąjį gimtadienį. Per pusę amžiaus keitėsi choro vadovai, repertuaras, dainininkai. Apie choro brandą ir profesionalumą liudija repertuaras: E.Grygo, L.Cherubino, Š.Guno, V.Klovos, R.Žigaičio ir kitų kompozitorių dainos, operų arijos, kantatos. Ne šiaip sau dainų šventėse, įvairiuose konkursuose laimėtos prizinės vietos. Tai ženklas, kad kolektyvas daug dirba, o pripažinimas, laurai – paskata siekti dar didesnių aukštumų.

Nuo pirmųjų choristų susibūrimo dienų "Perkūne" dainuoja Albinas KONDRACKAS. Tai žmogus, ant savo pečių pakėlęs politinio kalinio kančias. Prisiminus 1948-uosius, kai teko patirti ir šilto, ir šalto, Albinui Kondrackui dar ir šiandien atmintyje iškyla tardytojas Lifšicas. "Tokio žiauraus ir ciniško žmogaus savo gyvenime daugiau nesutikau", – prisimena Albinas. Stalininio režimo metais kažkas pakišo liežuvį, kad Albinas Kondrackas namuose turi antisovietinės literatūros, senų žemėlapių, kuriuose parodyta Lietuvos valstybės galybė – nuo jūros iki jūros. To ir užteko. Jis nė neįtarė, kad pateko į sovietų slaptosios karinės organizacijos – kontržvalgybos "Smerš" nagus. Po tardymų, grasinimų ir gąsdinimų Albinas Kondrackas, kaip politinis kalinys, atsidūrė Komijoje. Sunkus darbas anglies kasyklose, visiškas vietinės valdžios nesiskaitymas, pasak Albino, akivaizdžiai demonstravo pastangas sutrypti politinius kalinius, išrauti iš širdžių dvasines vertybes. "Tačiau ir kalėjime dainavome. Mes, lietuviai, latviai, estai, lagerio draugams rengėme koncertus, kurių repertuarą tikrino cenzūra". Tame pragaro ir nevilties legione Albinas Kondrackas išbuvo septynerius metus.

A.Kondrackas – karys Š.Guno operoje "Faustas"

Į Lietuvą grįžo 1955 metais. Įsidarbino Kauno teritoriniame statybos treste, kur, matyt, jam buvo lemta atsirasti: čia būrėsi vyrų choras. Balsingi, turintys muzikinių gabumų vyrai, choro vadovo Aloyzo Čižo rūpesčiu buvo tiesiog "grobstomi". Albinui Kondrackui tai buvo tikra palaima: mėgstantis dainuoti vyras rado vešlią dirvą savo pomėgiui realizuoti. Įsiliejęs į choristų gretas Albinas "Perkūne" dainuoja net 50 metų.

"Perkūno" choristai Vilniuje, prie Operos ir baleto teatro

Nuotraukos iš asmeninio A.Kondracko albumo

Paklaustas, kaip per pusę amžiaus keitėsi choro repertuaras, kokių "vėjų" įnešė atėję nauji meno vadovai, A.Kondrackas atsakė: "Pradžioje dainavome paprastesnes dainas, tačiau senienas iš šaknų išvertė atėjęs naujas meno vadovas, Kauno Juozo Gruodžio aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytojas, choro dirigentas Benediktas Mačikėnas.

(keliama į 6 psl.)

Mokslo ir verslo problemos Lietuvoje

Gruodžio 8 d. Kauno pramonės, prekybos ir amatų rūmuose su ES Parlamento nare dr. Laima Andrikiene susitiko mokslo, politikos, verslo ir žiniasklaidos atstovai. Surengtos diskusijos tema "Universitetų ir verslo sąveikos stiprinimas, siekiant, kad Lietuva taptų konkurencinga ir dinamiška valstybė". Pagrindiniai pranešėjai buvo Kauno technologijos universiteto prof. R. Jucevičius ir Vilniaus universiteto prof. V. Daujotis.

"Kaunas – universitetų miestas ir vienas iš tų Lietuvos centrų, kuriame sukauptas mokslinis potencialas, daug studentų, ir diskusija apie universitetų ir verslo sąveikos stiprinimą siekiant, kad Lietuva taptų konkurencinga ir dinamiška valstybe – ypač aktuali", – pabrėžė europarlamentarė dr. Laima Andrikienė verslo, politikos ir mokslo žmonėms. "Žinia, be gero finansavimo nieko nepadarysi. Kaip paskirti daugiau pinigų mokslui, švietimui ir nesumažinti subsidijų žemės ūkiui, kuriam daug lėšų nori skirti didžiosios Europos senbuvės? Visų pirma reikia nustatyti prioritetus: kiek bus skiriama mokslui ir studijų finansavimui, kiek apskritai tam skirsime dėmesio. Ar mūsų prioritetai liks tik žemės ūkio politika ir Ignalinos atominės elektrinės uždarymas? O gal Lietuvos mokslas apskritai neparuošia produkto, kuris būtų patrauklus verslui? – retoriškai klausė L. Andrikienė. – Ir štai metams baigiantis Lietuvoje liko nepanaudotų 380 milijonų Europos Sąjungos eurų, bet tie pinigai nebuvo skirti mokslui".

Vilniaus universiteto prof. Vytautas Daujotis sakė, kad gerų norų yra, ir problemos suvokiamos, rengiama nemažai specialistų, bet mokslo ryšys su verslu labai žemo lygio. Lietuvoje tūkstančiui gyventojų tenka 53 studentai, Europos Sąjungoje – 54. Lyg viskas turėtų būti neblogai, tačiau susiduriame su kokybe ir finansavimu.

Buvo bandoma parengti Švietimo programą, bet, kai dokumentas buvo beveik parengtas, iš jo išbraukti pagrindiniai dalykai, liko tik ambicingas pavadinimas – Švietimo programa. Subyrėjus ir į verslą perėjus mokslinio tyrimo institutams, atsirado tuštuma. Aukštosios mokyklos visapusiškai neparengia tokių žmonių. Norint padaryti tam tikrus pertvarkymus, reikia visapusiško supratimo, mentaliteto, politinės valios.

Kauno technologijos universiteto prof. Robertas Jucevičius kėlė klausimą – gal mokslo iš viso nereikia, gal galima plėtoti verslą, didinti planus, greitai uždirbti pinigų. Bet tai bus trumpalaikiai pinigai, o gerovė be mokslo, be jo įdiegimo į gamybą – niekas. Kad mokslo ir praktikos ryšiai Lietuvoje tokie silpni yra kelios priežastys. Visų pirma – visos bazės atsilikimas, pačių gamybininkų nepasirengimas. Antra – abipusis nepasitikėjimas. Reikėtų paklausti verslininką, ar jis pirktų beveik baigtą technologinį, techninį ar kitokį sprendimą iš užsienio, ar bandytų, kad būtų sukurta čia, Lietuvoje. Dažniausiai visi nori baigto technologinio sprendimo. O kodėl? Todėl, kad mokslo valdymo sistema nekompetentingo lygio. Mokslas, švietimas yra nacionalinio reguliavimo sritis, ir šioj vietoj niekas nepriminė, kur esame. O esame nelabai geroje padėtyje. Daugelyje Lietuvos įmonių įdiegtos moderniausios technologijos, už didelius pinigus nupirktos užsienyje, o produktyvumas, skaičiuojant vienam žmogui, yra penkis kartus mažesnis negu Europos Sąjungoje. Švedų, danų ir suomių pagrindinis konkurencingumo šaltinis yra mokslas ir inovacijos, todėl jie ne atsitiktinai Europos Sąjungoje pirmauja. Lietuva kol kas tik 41 pozicijoje. Nors technologijos niekuo nesiskiria nuo vakariečių, tačiau lietuviams reikia "motoriuko" ir ne tik mentaliteto srityje.

Kalbėjusieji pabrėžė, kad lyginant Lietuvą su Europos Sąjunga, mokslininkų, tyrėjų, dirbančių versle, yra labai mažai. Mokslininkų straipsnių, kurie atitiktų tarptautinius standartus – dar mažiau. Dauguma mokslininkų tiesiog dėsto universitetuose ir moksliniam tiriamajam darbui jiems paprasčiausiai nelieka laiko. Lietuvoje ant vienos rankos pirštų galima suskaičiuoti mokslininkų grupes ar kolektyvus, kurie gamina mokslinį produktą ir jį panaudoja. Universitetai turi suvokti, kad iš mokslo taip pat galima verstis. Mes neturime ir inovacijų sistemos. Dar sklandome beorėje erdvėje – mokslas sau, verslas sau. Ir tik tuomet, kai suremsime mokslo, verslo, valdžios ir visuomenės pečius, tapsime ir konkurencingi, ir dinamiški.

Virginija BIELIAUSKAITĖ

Kazys STRAZDAS, Linas ŠMIGELSKAS

Ažumakio miško ir jo apylinkės laisvės kovotojai

Ažumakio miškas – Molėtų r. vakarinėje dalyje. Ažumakio mišku vadinama tik šiaurinė miško dalis, o pietinė – šilu. Tarpukario Lietuvos teritoriniame suskirstyme Ažumakio pamiškės kaimai priklausė Balninkų ir Molėtų valsčiams. Balninkų valsč. priklausė Antanuvkos, Makiugalių, Seserčio (Sesarkos), Dvarniškio kaimai ir Petronapolio dvaras. Molėtų valsč. – Ažušilio, Palainio, Markuškių, Kuršiškio, Baltadvario, Nosėnų, Pumpučių, Juodikės, Garšvėnų kaimai. Juose dažnai apsistodavo partizanai, o priešui pasirodžius pasitraukdavo į Ažumakio mišką. Prie Ažumakio miško yra Makių ežeras ir jame, arti kranto, – medžiais apaugusi sala. Joje irgi dažnai glausdavosi partizanai arba ten įsirengdavo bunkerius. Apskritai Ažumakio miško apylinkės buvo palankios partizanams, nes miške nebuvo pagrindinių kelių, o šalia – didesnių miestelių bei karinių įgulų. Pavojaus atveju galima buvo pasitraukti į Žardinių, Ulžių, Adomavos, Laumėnų, Daubariškių bei Bliūdašilio miškus. Dėl to jau nuo 1944 m. rudenio Ažumakio miške veikė J. Šibailos-Dieduko vadovaujamos Balninkiečių laisvės rinktinės, o nuo 1945 m. pabaigos – Didžiosios Kovos apyg. (DKA) B rinktinės partizanų būriai: J. Šibailos-Dieduko, A. Saugūno-Žaibo, K. Šmigelsko-Diemedžio, E. Valiūno-Ąžuolaičio, N. Liškausko-Beržo, K. Puodžiūno-Titnago, J. Zurzos-Karpio, S. Grigo-Švyturio, J. Petronio-Audros ir kt.

K. Šmigelskas-Diemedis

Buvę partizanai J. Latvys-Šnekutis, Kazys Valiūnas-Dūkas ir kiti teigia, kad Ažumakio miško pakraštyje, netoli Makių ežero, 1944 m. rudenį įrengta stambi partizanų stovykla. Joje buvo įrengti keturi bunkeriai su šaudymo angomis, kurių kiekviename tilpdavo po 60 partizanų. Stovykloje buvo įrengtas ginklų sandėlis, upelio skardyje – šaudykla, o sergančius ir sužeistus partizanus gydyti atvykdavo gydytoja M. Apeikytė iš Molėtų. Bunkeriai buvo išdėstyti miško pakraštyje, atokiau vienas nuo kito, kad partizanai galėtų gerai kontroliuoti mišką. Tam tikslui vienas bunkeris buvo įrengtas rytinėje Ažumakio miško dalyje, prie Juodikės kaimo bei Pumpučių slėnio, antras – prie Makiugalių, o likę du – arčiau Ažušilio kaimo. Plačiai po apylinkes sklido garsas apie įsikūrusius partizanus ir kaip masalas traukė namie besislapstančiuosius. Todėl skaičius sparčiai didėjo ir prieš puolimą jų susirinko per 200.

Puolimo išvakarėse, 1944 m. gruodžio 28 d., į Makiugalių kaimą turbūt žvalgybos tikslais atvyko sovietų karių grupė. Partizanai iš miško juos stebėjo, bet nusprendė nekliudyti, kad neatkreiptų dėmesio į stovyklą. Kitą dieną pasitelkęs tanketes bei žvalgybinį lėktuvą sovietų armijos dalinys puolė Ažumakio miške įrengtą partizanų stovyklą. Gruodžio 29 d. anksti ryte priešas pastebėjo iš Dvarniškių k. Butkaus sodybos išėjusius du partizanus: J. Šibailą-Diedukа bei K. Šmigelską-Diemedį ir atidengė į juos ugnį. Kautynėse žuvo iš Balninkų valsč. Paberžės kaimo kilęs Kazys Šmigelskas-Diemedis (pravardžiuojamas Lazuku), o vėliau gyventojai rado nušautą Antaną Geležanską (Geležauską), Justino, g. 1919 m., iš Molėtų valsč. Gruodžių kaimo. J. Šibaila-Diedukas, atsišaudydamas laimingai pasitraukė, bet nuo rinktinės buvo atskirtas. Likę be rinktinės vado, partizanai stoti į ilgą, atvirą kovą su daug stipresniu priešu nesiryžo. Priešas buvo nepajėgus pulti visus bunkerius iš karto arba apsupęs šukuoti visą mišką, todėl pradėjo triuškinti partizanų bunkerius atskirai po vieną. Manoma, kad bunkerių išdėstymą sovietų kariai puikiai žinojo.

(Bus daugiau)

Prieš 60 metų

Jeigu laiko ratas pasisuktų 60 metų atgal, atsidurtume ant 1945 m. gruodžio 15 d. legendinių įvykių Dzūkijoje slenksčio.

2005 m. gruodžio 17 d. Alytaus, Druskininkų, Varėnos, Lazdijų buvę partizanai, šauliai karinėmis uniformomis, tremtiniai, politiniai kaliniai rinkosi Merkinėje netolimos mūsų tėvynės praeities akistaton.

Buvo aukojamos šv. Mišios už paaukojusiuosius gyvybę nuo okupanto ginant Tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Merkinės klebonas prasmingu pamokslu priminė iš istorinių laikų mūsų neapleidžiančią viltį būti laisviems. Kalbėjo apie partizanus – pilkų arimų sakalus, išskridusius ant savo jaunų sparnų parnešti Tėvynės laisvę, išskridusius ir negrįžusius, priešo kulkų pakirstus... Pamaldos bažnyčioje baigėsi Lietuvos himnu.

Iš bažnyčios buvo nešamos vėliavos ir didžiulė žmonių eisena patraukė į Kryžių kalnelį. Žiema, atsiminusi, kokia buvo prieš 60 metų – tada žemė buvo pasislėpusi po 10 cm sniego danga – netaupydama sniego gausiai juo apdovanojo Merkinę ir jon sugužėjusius žmones.

Prieš 60 metų Merkio rinktinės vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas (1949 m. paskirtas Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Gynybos pajėgų vadu ir jam suteiktas generolo laipsnis, 1998 m. sausio mėn. LR Prezidento dekretu suteiktas dimisijos brigados generolo laipsnis) nuvyko pas Dainavos apygardos vadą pulkininką Kazimieraitį.

Susitikimo metu sužinojo, kad priešui netikėtai užpuolus žuvo trys Marcinkonių bataliono partizanai. Iki paskutinio šovinio laikėsi, paskui krito Merkin. Upėn sumetė spaudą, viską, ką turėjo.

Kazimieraičio bunkeryje, pasiūlius Vanagui, buvo nutarta atkeršyti priešui – pulti Merkinę. Kovotojai suprato, kad sumanymą įgyvendinti nebus lengva. Nutarta surengti susitikimą su Šarūno rinktinės karininko A. Juozapavičiaus grupės vadu Siaubu. Parengė miestelio puolimo planą ir nutarė, kad, Siaubo vyrams užėmus pozicijas, Vanagas su Merkio rinktinės kovotojais puls miestelį. Susitarė su Marcinkonių bataliono vyresnybe. Druskininkų bataliono vadui Balučiui Vanagas pavedė gruodžio 15 d. ryte nukirsti telefono laidus, jungusius Merkinę su Alytumi.

Gruodžio 14-osios rytą 70 vyrų pradėjo rengtis kautynėms. Apie vidurdienį atbėgęs ryšininkas iš Lankininkų pranešė, kad dvylika Merkinės stribų atvyko atimti turto ir prašė nubausti grobikus. Susidūrimo metu buvo nukauti du stribai. Vienas iš jų – viršininkas. Šis prašymas trukdė pasirengti miestelio puolimo operacijai.

Visą naktį sunkiai žygiavę, apeidami pavojingas vietas, partizanai atsidūrė netoli Merkinės, iš Alytaus pusės. Nespėjusius pavalgyti Vanago kovotojus pasiekė ginklų kalenimo garsai. Tą 1945 m. gruodžio 15 d. kautynės prasidėjo.

Vėjais lėkę arkliai atvežė partizanus prie miestelio. Kovotojai, kad lengviau skirtų savuosius, ant abiejų rankovių buvo prisisegę po baltą platų kaspiną. Sutratėjo priešo kulkosvaidžiai, automatai, pistoletai. Dabar partizanai, atidengę stiprią ugnį, puolė Merkinę. Priešai išsigandę, ieškodami, kur pasislėpti, susigrūdo gyvenamųjų namų rūsiuose.

Laisvės gynėjai užėmė paštą, sugadino centrinę aparatūrą. Užėmė miliciją ir valsčių. Iš ten paėmė rašomąsias mašinėles, ginklų, sunaikino dokumentus, padegė medinį valsčiaus pastatą. Visame miestelyje aidėjo šūviai. Nedrįso partizano ranka pakelti ginklo prieš bažnyčią ir cerkvę, kurių bokštuose slėpėsi sovietai, ginkluoti kulkosvaidžiais. Vanago akivaizdoje buvo mirtinai sužeistas bebaimis Siaubas. Žuvo dar keturi partizanai.

Smarkiai sningant partizanų būrys kovėsi su priešo daliniu, atvykusiu iš Lankininkų, paskui atvažiavo tanketė ir sovietų kariai trimis sunkvežimiais. Partizanai traukėsi. Rogėse gulėjo mirtinai sužeistas Siaubas.

Ne viskas išėjo taip, kaip planavo vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas. Nepavyko išlaužti kalėjimo durų ir išleisti kalinių. Tinkamai neatliko pareigų ryšininkai. Pats vadas tokioms kautynėms vadovavo pirmą kartą. Marcinkonių bataliono vyrai nesuskubo laiku atvykti į Merkinės puolimą...

Merkinės mūšio 60-mečio minėjime kalbėjo garbūs svečiai: Seimo narys Algis Kašėta, LGGRTC gen. direktorė Dalia Kuodytė, politologas Mindaugas Černiauskas, buvęs partizanas, mūšio dalyvis Juozas Jakavonis, Adolfo Ramanausko-Vanago duktė Auksė Ramanauskaitė-Skokauskienė, partizanų vado pulkininko leitenanto Juozo Vitkaus-Kazimieraičio sūnus Rimgaudas Vitkus, buvę ryšininkai.

Partizanų dainas dainavo Varėnos, Lazdijų, Druskininkų ansambliai, Tauragės "Mintaujos" vyrų choras (vad. Danutė Petrauskienė). Renginiui vadovavo LPKTB Alytaus sk. pirmininkas Rapolas Baliulevičius, buvęs partizanas Kazimieras Savičius.

Antanina URMANAVIČIENĖ

Gyvenimo palydovė – daina

(atkelta iš 5 psl.)

Ką reiškė mums, choristams, ir žiūrovams, kai Kauno muzikiniame teatre atlikome L.Cherubino "Requiem", kai griaudėjo vyrų choro atliekamos partijos iš Š.Guno operos "Faustas", daug aiškinti neverta. Tuo "Perkūnas" pademonstravo didelį profesionalumą, gebėjimą virtuoziškai atlikti labai sudėtingus vokalinius kūrinius".

Pavydėtinas Albino pastovumas ir meilė dainai. Laikas įneša savo pataisas. Anot pašnekovo, ne vienas choristas "kolaboravo", perėjo į kitus kolektyvus, kiti išvis atsisveikino su daina. Jis, "lyg ąžuols drūts prie Nemunėlio" vis tame pačiame kolektyve. Ne tik dainuoja, bet ir renka informacinę medžiagą, rašo choro metraštį, laisvalaikiu bibliotekose, archyvuose ieško informacijos genealoginiam savo šeimos medžiui sudaryti. Dabartinis "Perkūno" meno vadovas doc. Romas Misiukevičius nuolat atnaujina repertuarą, papildydamas jį kariniais patriotiniais, bažnytiniais sakraliniais kūriniais. Choras gieda bažnyčiose, valstybinių švenčių metu, nuolat kviečiamas gastrolių. Pastaruoju metu choristai rengia naują kūrinį – R.Misiukevičiaus vyrų chorui pritaikytas A.H.Rosewing "Mišias ES-dur Nr.3". Ir nesvarbu, kad choro dalyvių skaičius perpus mažesnis nei prieš keletą metų. Dabar kolektyvą visais lygiais reprezentuoja jo meistriškumas. O tai ir Albino Kondracko nuopelnas.

Aušra ŠUOPYTĖ

Petras GRAŽULIS
1926–2005

2005 m. gruodžio 21 d., eidamas 80-uosius metus, po sunkios ligos mirė Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos tarybos narys, Marijampolės apskrities skyriaus valdybos pirmininkas Petras Gražulis.

Išėjęs į Rinktinę 1944 m. vasario pabaigoje, Marijampolės komendantūros buvo paskirtas į karo mokyklą, kurioje tarnavo iki 1944 m. gegužės 10 d. Rinktinės štabas, pajutęs, kad vokiečių okupacinė karinė valdžia planuoja Vietinę rinktinę likviduoti, o jos vyrus internuoti, karo mokyklos kursantus skubiai išleido neribotų atostogų. Pasipriešinimo metais Petras Gražulis dalyvavo rezistencinėje veikloje, palaikė ryšius su partizanais, tapo jų ryšininku. 1951 m. baigęs studijas Kauno valstybiniame kūno kultūros institute, paskirtas mokytoju į Marijampolės 1-ąją vidurinę mokyklą.

Prasidėjus Atgimimui, Petras Gražulis įsitraukė į Sąjūdžio veiklą. 1990 m. drauge su bendraminčiais atkūrė Lietuvos šaulių sąjungos Marijampolės rinktinę. Nuo 1992 m. birželio 29 d. buvo šios rinktinės vadas. Nuo 1998 m. vasario 23 d. iki 1999 m. gruodžio 1 d. jis buvo Marijampolės apskrities šaulių rinktinės vadas. Pablogėjus sveikatai, šių pareigų atsisakė.

Petro Gražulio ir Vilniaus universiteto docento V.Kazlausko iniciatyva 1944 m. gegužės 15 d. Marijampolėje organizuotas Vietinės rinktinės karių savanorių sąskrydis. Dalyvaujant beveik dviem šimtams Rinktinės vyrų, prie kareivinių pirmojo korpuso buvo pritvirtinta memorialinė atminimo lenta. 1998 m. P.Gražulio iniciatyva pastatytas paminklas Marijampolės kareivinių rajone žuvusiems Vietinės rinktinės kariams pagerbti.

Daugiau kaip 40 metų Petras Gražulis dirbo Marijampolės mst. švietimo srityje ir pelnė mokinių pripažinimą. Daug nuveikė patriotiškai auklėjant apskrities jaunimą. Kruopštaus ir nuoširdaus darbo įdėjo būdamas Vietinės rinktinės karių sąjungos Marijampolės apskrities skyriaus valdybos pirmininku ir Sąjungos tarybos nariu.

Pro memoria

Už nuopelnus Lietuvos Respublikai Petras Gražulis apdovanotas Sausio 13-osios medaliu, Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio medaliu, Lietuvos nepriklausomybės medaliu, Vyčio Kryžiaus ordino medaliu. Taip pat apdovanotas Lietuvos šaulių sąjungos parlamento gynėjo ženklu, daugeliu padėkos raštų, tarp jų – Krašto apsaugos ministerijos padėkos raštu.

Šviesus velionio atminimas liks gyvas ilgam Jį pažinojusiųjų ir su Juo bendravusiųjų širdyse.

Petras Gražulis palaidotas senosiose Marijampolės kapinėse.

Lietuvos vietinės rinktinės karių sąjungos taryba

Ko stinga televizijai Metų virsmo naktį?

Visuose televizijos kanaluose – šventinės programos, žybsinčios šviesos, blizgučiai, linksmos dainos, gyvi šokiai, plikos merginų kojos, o ir bambų nepagailėta, net ekso reikmenų reklama rado vietos (kai kurie programų rengėjai neretai kenčia supračio stygiaus ar proto pertekliaus priepuoliukus). O skambių kalbų, linkėjimų su gausybe gražių ir poetiškų žodžių jokioje rinkimų kampanijoje tiek nesirastų, kiek Metų virsmo naktį. Ansambliai, koncertai, oratorijos – visa tai vaizdais ir garsais keitėsi kaip kaleidoskope. Publika pati įvairiausia: solidūs valstybės pareigūnai, Seimo nariai, meno žmonės, verslo atstovai, studentai, štai ir neįgalieji sveikinami, o Kalėdų seneliai tik sukasi, tik dovanas iš maišų traukia...

Pasigedau savo likimo brolių. Gal ir buvo koks vaizdelis vienur kitur, gal buvusių tremtinių choras Bernardo Brazdžionio žodžiais širdis suvirpino, gal nepamačiau, neišgirdau, bet programoje nieko panašaus neaptikau. Nors vieną Laisvės kovų meto dainą! Nors vieną iš tų, kurias dainuodavo tuomet dar vienkiemiais ir gražiomis sodybomis garsėjančio lietuviško kaimo jaunimas. O kodėl nieko nei žodeliu, nei vaizdeliu iš Laisvės kovotojų gyvenimo? Juk Kalėdos ir Naujieji metai buvo minimi ir švenčiami atokioje kaimo sodyboje ir miške prie laužo ar slėptuvėje, tremtyje ir Gulage, išeivijos diasporose visuose žemynuose.

Nuo okupanto represijų nukentėjo didelė dalis tautos. Tikriausiai nebuvo tada šeimos, kurios nebūtų daugiau ar mažiau palietusios viena po kitos riedėjusios represijų bangos. Beje, Naujieji metai visada ir visiems žadindavo viltį sulaukti geresnių laikų. Šis optimizmas vertas ne tik literatų, muzikų, poetų, dailininkų, rašytojų, kitų meno žmonių, bet ir švenčių organizatorių dėmesio. Sunku paaiškinti, kodėl prisimenamos neįgaliųjų bendrijos, o buvusių tremtinių, Laisvės kovotojų, išeivijos diasporų gyvenimo, kariuomenės, o gal ir vienuolyno naujametines tradicijas vengiama parodyti. Tokia diskriminacija laisvos pilietinės visuomenės sąlygomis darosi nebesuprantama.

Nejau tik dėl to visuomenės turtingesnieji, dažniausiai iš verslininkų luomo, suteikdami tam tikrą paramą invalidams ar vaikučiams našlaičiams, išnaudoja progą pasireklamuoti? Beje, tai savaime suprantamas ir todėl nesmerktinas dalykas. Tačiau ar sužlugtų šventiniai scenarijai, jei juose simboliškai dalyvautų represijas patyrusios tautos dalis?

Man regis, atvirkščiai – televizijos programų organizatoriai pademonstruotų savo profesinę išmonę parodydami visuomenei, kaip pasitikdavo ir kaip pasitinka Naujuosius metus Lietuvos kareivis, negalios ištiktas bendrapilietis, našlaitėlis, partizanas, priverstinis išeivis Čikagoje ir buvęs tremtinys nuo Laptevų jūros. Tik be juodos spalvos! Didžiajai Vilčiai ji nebūdinga. O vylėmės visi ir dabar viliamės...

Nereikia nei bijoti, nei gėdytis savo tautos istorijos, o ji už genį margesnė.

Paulius DEMIKIS

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Veronika Šalkauskaitė-Kulikauskienė
1916–2005

Gimė Rasčiūnų k., Tverečiaus valsč., Švenčionių aps., ūkininkų šeimoje. Jos vyras už partizaninę veiklą kalėjo Vorkutos lageryje. Veronika buvo areštuota, kalinama Švenčionių ir Lukiškių kalėjimuose. 1948 m. gegužės 22 d. iš Zelenkavo k. kartu su tėvais, seserimi, broliu ir sesers sūnumi ištremta į Krasnojarsko sr. Ingašo r.. Rešotus. Dirbo miško darbus. 1957 m. į tremtį iš kalėjimo atvyko jos vyras. Iš tremties grįžo 1959 m. be teisės gyventi Lietuvoje. Įsikūrė Baltarusijoje, Vydžių mst., o į Lietuvą atvyko 1989 m., apsigyveno Didžiasalyje, Ignalinos r.

Palaidota Vilėkų kapinėse.

Užjaučiame brolį, seserį, artimuosius.

LPKTS Ignalinos skyrius

Vladas Gydra
1920–2005

Gimė Šiaulių aps. Tryškių valsč. Degimų k. vidutinių ūkininkų šeimoje. Tėvas buvo seniūnas, vyresnis brolis Petras tarnavo Šiaulių policijoje. Sovietams okupavus Lietuvą, Vladas palaikė ryšius su Lietuvos partizanais, buvo ištikimas jų rėmėjas, ryšininkas. 1949 m. išduotas ir areštuotas. Karinio tribunolo nuteistas 10 metų už "tėvynės išdavimą", išsiųstas į Kuibyševo lagerius. Už dalyvavimą kalinių sukilime išvežtas į Magadano lagerius. Grįžo į Lietuvą 1955 m., apsigyveno Telšiuose, įsidarbino elektros pastotėje. Sukūrė šeimą su politine kaline, buvusia ryšininke. Užaugino sūnų. Nuo 1991 m. – LPKTB narys.

Palaidotas Telšių antrosiose kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir sūnų su šeima.

LPKTB Telšių skyrius

Juozas Bilevičius
1934–2005

Gimė Pavištyčio k., Vilkaviškio r., ūkininkų šeimoje. 1951 m. kartu su tėvais buvo ištremtas į Tomsko sr. Kargasoko r. Dirbo miško paruošimo darbus. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Baigė Kauno Timiriazevo žemės ūkio technikumą, įgijo topografo geodezininko specialybę. 1963 m. sukūrė šeimą. Užaugino dukterį ir sūnų.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Marijampolės skyrius

Petras Algirdas Kucinas
1935–2005

Gimė Kalnėnų k., Jurbarko r., ūkininkų šeimoje. Šeimoje augo devyni vaikai. 1945 m. visą šeimą ištrėmė į Rokosovskio kolūkį, Kuibyševo r., Tadžikiją. Dėl blogų gyvenimo sąlygų ir alinančio karščio mirė motina, maži vaikai buvo apgyvendinti NKVD vaikų namuose. 1956 m. Petras grįžo į Lietuvą, apsigyveno Jurbarke, dirbo mechanizatoriumi.

Palaidotas senosiose Jurbarko kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame seseris, brolius, gimines ir artimuosius.

LPKTS Jurbarko filialas

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas – 0117.

"Tremtinį" siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams – 80 JAV dolerių.

Mūsų adresas: **"Tremtinys", Laisvės al. 39, LT 44309 Kaunas, Lietuva (Lithuania).**

Nepamirškite užsiprenumeruoti savo laikraščio!

TREMTINYS SL289

Redaktorė - Audronė Kaminskienė
Red. padėjėja - Aušra Suopytė
Lit. redaktorė - Jolita Navickienė
Korektorė - Dalia Maciukevičienė
Tech. redaktorė - Vesta Milerienė

Kaina 1,20 Lt

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. 323204, faksas 323214, el.paštas: tremtinys@takas.lt LPKTS puslapis internete: http://www.lpkts.lt

Spausdino AB "Aušros" spaustuvė, Vytauto pr.25, Kaunas. Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3775. Užs. Nr.9

Rankraščiai negrąžinami. Autoriaus nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.